

به نام خدا

بخشنامه تلخیص، تجمیع و تنقیح
نحوه انجام معاینات سلامت شغلی کارکنان سازمان
(معاینات بدو استخدام و دوره‌ای)

بخشنامه شماره

۱۰۰۰/۹۹/۸۷۶۱

مورخ

۱۳۹۹/۰۹/۲۵

سازمان تأمین اجتماعی

سازمان تامین اجتماعی

اعضای شورای تنقیح مقررات سازمان تامین اجتماعی:

فرخ ملکوندفرد	عمران نعیمی
روزبه کردونی	محمد رضا جوان جعفری
مصطفی صادق	محمد مهدی صداقت

اعضای کارگروه تنقیح مقررات:

- ۱- فریده محمدی
- ۲- رمضان گلچین
- ۳- محمد بایندریان
- ۴- ربابه سادات حسینی
- ۵- حسن صفایی نور
- ۶- سید مرتضی دادخواه
- ۷- صادقی راد

موضوع پروژه: نحوه انجام معاینات سلامت شغلی کارکنان سازمان (معاینات بدو استخدام و دوره‌ای)

سفارش دهنده: سازمان تأمین اجتماعی (اداره کل حقوقی و قوانین)

مجری پروژه تنقیح مقررات:

مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

ادارات تخصصی مسئول تدوین

بخشنامه‌ها: اداره کل درمان مستقیم / اداره کل درمان غیرمستقیم / اداره کل امور بیمه شدگان / اداره کل امور حقوقی و دعوی

ناظر تخصصی و مرجع بررسی نهایی:

شورای تنقیح مقررات

بخشنامه و دستورالعمل بازنگری شده:

۷ مورد و سایر مکاتبات و دستورات اداری صادره از سوی ادارات تخصصی مربوط

فهرست مطالب

۱۲	بخش دوم معاینات ادواری	۶	مقدمه
۱۲	۵- مشمولین	۸	بخش اول معاینات بدو استخدام
۱۲	۶- اهداف	۸	۱- اهداف
۱۲	۷- فرآیند انجام معاینات	۸	۲- فرآیند انجام معاینات
		۹	۳- تشکیل پرونده پزشکی
		۱۰	۴- موارد معرفی به شورای ارتقاء سلامت استانی

در راستای رعایت اصل قانونمداری و شفاف‌سازی مقررات سازمانی، جلوگیری از انباشت بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های تکراری، مشابه و مغایر، اطلاع شرکای اجتماعی سازمان از حقوق و تکالیف مقرر، با هدف رضایت بیمه‌شدگان، مستمری‌بگیران و کارفرمایان، رعایت قوانین و مقررات جدید و همچنین آرای هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، کاهش شکایات علیه سازمان در مراجع نظارتی و قضایی، برنامه «تنقیح بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم‌الاجرا» در اولویت برنامه‌های سازمان قرار دارد. با توجه به کارایی و اثربخشی برنامه مذکور در اصلاح فرایندهای ارائه خدمات و تعهدات سازمان و جلب رضایت ذی‌نفعان، این برنامه به عنوان یکی از طرح‌های کاندید جایزه تجربه موفق سازمان‌های عضو ایسا در منطقه آسیا و اقیانوسیه سال ۲۰۱۸، معرفی شد و موفق به کسب گواهی تجربه موفق از ایسا گردید.

به‌منظور تنقیح و تلخیص بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به هر موضوع که در سنوات گذشته صادر گردیده است، این موضوعات در کمیته‌های تخصصی فرعی و کمیته تنقیح مقررات سازمان متشکل از مدیران و کارشناسان و با مشارکت نمایندگان ذی‌نفعان در جهت تحقق رویکرد سه‌جانبه‌گرایی در سازمان، مورد بررسی قرار می‌گیرند و پس از تدوین، متن نهایی توسط اینجانب صادر می‌گردد و بدین ترتیب کلیه بخشنامه‌های متعدد قبلی تبدیل به یک بخشنامه واحد شده و بخشنامه تنقیحی ملاک عمل سازمان خواهد بود. ضمناً پس از صدور بخشنامه مربوطه و همزمان با اجرایی شدن آن در سازمان، در راستای شفافیت و آگاهی‌بخشی ذی‌نفعان و مشمولان، بخشنامه موردنظر در

سایت سازمان تحت عنوان «دسترسی آزاد به بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها» منتشر و در دسترس عموم قرار می‌گیرد.

بخشنامه‌ی تنقیحی حاضر با تجمیع، تلخیص و تنقیح تعداد زیادی بخشنامه و دستورالعمل به صورت سند واحد گردآوری شده و در تدوین آن، آخرین قوانین و مقررات مصوب در کشور به همراه جدیدترین آرای هیئت عمومی دیوان عدالت اداری مورد توجه قرار گرفته است. همچنین در تدوین این بخشنامه سعی شده است علاوه بر جلب نظر ذی‌نفعان، مشکلات و ابهامات واحدهای اجرایی سازمان نیز در این زمینه مرتفع گردد.

مصطفی سالاری

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی

بخش اول: معاینات بدو استخدام

۱- اهداف:

- تعیین تناسب و قابلیت جسمی و روانی فرد برای کار یا شغل مورد تقاضا
- تعیین محدودیت‌های جسمی و روانی فرد متقاضی
- تشخیص به هنگام بیماری‌ها
- ثبت بیماری‌ها و نقص عضو فرد در پرونده سلامت شغلی
- تشکیل پرونده پزشکی و استفاده از آن در مراجعات یا معاینات بعدی

۲- فرآیند انجام معاینات:

۱-۲- معرفی فرد

ادارات کل، مدیریت‌های درمان و سایر واحدهای تابعه مکلف هستند در اجرای ماده ۱۵ آیین نامه استخدامی سازمان و سایر تکالیف قانونی مربوطه پس از تعیین نتیجه آزمون استخدامی (کتبی و مصاحبه) و قبل از به کارگیری افراد، نسبت به معرفی پذیرفته‌شدگان به واحدهای تخصصی طب کار دارای تفاهم نامه ماده ۹۰ با سازمان اقدام نمایند.

تذکره ۱: شروع به کار متقاضی و صدور حکم کارگزینی وی منوط به انجام معاینات بدو استخدام و اعلام نتیجه نهایی

معاینات به واحدهای اداری معرفی کننده متقاضی است.

تذکر ۲: مدیریت‌های درمان مکلفند نسبت به اعلام اسامی واحدهای تخصصی طب کار دارای تفاهم نامه ماده ۹۰ جهت انجام معاینات بدو استخدام کارکنان سازمان به مبادی ذیربط اقدام نمایند.

۲-۲- آزمایشات پایه کلینیکی و پاراکلینیکی

حداقل اقدامات کلینیکی و موارد پاراکلینیکی پایه به شرح ذیل است:

CBC, FBS, BUN, Cr, TG, CHOL (LDL/HDL), ALT, AST, ALK, U/A, ECG > ۴۰ Year-
- در خصوص کارکنان شاغل در بخش‌های درمانی، آزمایشات HCV -Ab,
HBS -Ab, HBS -Ag, HIV -Ab نیز جزء حداقل آزمایشات پایه می‌باشد.

- بینایی سنجی (حدت بینایی) دور و نزدیک
- شنوایی سنجی PTA (AC)

تبصره ۱- آزمایشات کلینیکی و پاراکلینیکی فوق الذکر به عنوان حداقل آزمایشات پایه بوده و سایر آزمایشات تکمیلی در صورت لزوم حسب صلاحدید پزشک طب کار معاین با توجه به نوع شغل، مواجهات شغلی و موارد ذکر شده در ارزیابی بهداشت حرفه ای انجام می شود.

تبصره ۲- تست بررسی عدم اعتیاد بایستی طبق دستورالعمل‌های استخدامی سازمان انجام گردد.

۳- تشکیل پرونده پزشکی

۳-۱- متقاضی بایستی پس از انجام معاینات نسبت به تحویل فرم معاینات به اداره طب کار و بهداشت حرفه‌ای اقدام نماید.

ادارات طب کار و بهداشت حرفه‌ای پس از کنترل دقیق فرم معاینات و حصول اطمینان از نحوه صحیح و ثبت کامل مستندات در فرم معاینات نسبت به مهور نمودن قسمت انتهایی فرم معاینات (صفحه آخر) به مهر واحد اقدام نمایند.

تبصره - اصل نتیجه آزمایشات و فرم معاینات می‌بایستی به واحدهای منابع انسانی جهت ثبت و ضبط در پرونده استخدای متقاضی تحویل و تصویری از فرم معاینات در واحد طب کار و بهداشت حرفه‌ای، نگهداری گردد.

۲-۳- الف - بلا مانع فرم معاینات توسط پزشک علامت زده شود، منعی برای آغاز به کار متقاضی وجود ندارد و واحدهای اداری می‌توانند نسبت به صدور حکم کارگزینی (جهت شروع به کار متقاضی) اقدام نمایند.

اگر قسمت **«ب - مشروط»** فرم معاینات توسط پزشک علامت زده شود به این معنی است که فرد معاینه شده با رعایت شروط خاص، می‌تواند در شغل مورد تقاضا اشتغال یابد.

تبصره: در صورت اعلام نظریه مناسب مشروط، شروط ذکر شده بایستی به‌صورت واضح، قابل ارزیابی و پیگیری باشد و از ذکر عناوین کلی و مبهم اجتناب گردد.

در صورتی که قسمت **«ج- عدم صلاحیت / تناسب پزشکی جهت شغل مورد نظر»** توسط پزشک معاین علامت‌گذاری گردد، فرد جهت تصدی و انجام شغل مذکور فاقد صلاحیت لازم بوده یا شغل مورد تقاضا با سلامت جسمی - روانی وی تناسب ندارد و به کارگیری فرد جهت تصدی شغل مورد نظر، امکان پذیر نمی‌باشد.

۴- موارد معرفی به شورای ارتقاء سلامت استانی

در صورت علامت زدن قسمت **«ب» یا «ج»** توسط پزشک معاین در فرم معاینات، مراتب می‌بایستی از طریق واحد های منابع انسانی مربوطه به شورای ارتقای سلامت استانی مستقر در مدیریت های درمان استان جهت تصمیم‌گیری نهایی ارسال گردد.

۱-۴-۱ اعضای شورای ارتقای سلامت استانی شامل: مدیر درمان (رئیس جلسه)، مدیر کل بیمه‌ای، معاون پشتیبانی و توسعه مدیریت اداره کل یا مدیریت درمان (حسب مورد)، یک نفر پزشک متخصص طب کار و

رئیس اداره طب کار و بهداشت حرفه‌ای مدیریت درمان (به عنوان عضو و دبیر) می باشد.

۲-۴- جلسات شورا با حضور کلیه اعضا تشکیل و تصمیمات با رای اکثریت اتخاذ می‌گردد.

۳-۴- در صورت عدم وجود پزشک متخصص طب کار، حضور پزشک متخصص مرتبط با بیماری در جلسات شورای ارتقای سلامت مذکور الزامی است.

تذکر: پزشک متخصص عضو شورای سلامت استانی نایستی پزشک معاین فرد باشد.

۴-۴- شورای ارتقای سلامت استان می‌تواند حسب صلاحدید نسبت به اخذ نظر مشورتی از کمیسیون‌های پزشکی تخصصی سازمان و یا سایر پزشکان متخصص اقدام نماید.

۵-۴- احکام اعضای شورای ارتقای سلامت استانی توسط معاونت درمان سازمان صادر خواهدگردید.

۶-۴- حق الزحمه پزشک متخصص طب کار / متخصص مرتبط با بیماری، معادل حق الزحمه یک جلسه ۲ ساعته کمیسیون پزشکی می باشد.

۷-۴- هزینه انجام معاینات بدو استخدام به عهده متقاضی می باشد.

بخش دوم: معاینات ادواری

معاینات ادواری، معایناتی است که در دوره های زمانی تعیین شده جهت بررسی وضعیت سلامت افراد شاغل انجام می شود و حسب تصمیمات متخذه مقرراست سالیانه یک بار جهت کلیه کارکنان مشمول انجام گردد.

۵-مشمولین:

مشمولین این معاینات، کلیه کارکنان رسمی، آزمایشی، پیمانی، طرحی، ضریب K و ماده ۲۰ آئین نامه استخدامی می باشد.

۶- اهداف:

- شناسایی شاغلین مشکوک به بیماری (ناشی یا غیر ناشی از کار) در مراحل اولیه با هدف جلوگیری از پیشرفت بیماری

- حصول اطمینان از توانایی جسمی و روانی فرد برای ادامه اشتغال در شغل مربوطه

- بررسی اثرات عوامل زیان آور محیط کار بر روی کارکنان

- پیشنهاد برای تغییر شغل و یا تقلیل ساعت کار کارکنان بیمار

۷- فرآیند انجام معاینات:

۷-۱- به منظور برنامه ریزی جهت انجام معاینات ادواری، در ستاد مرکزی اداره کل منابع انسانی و در استان ها اداره منابع انسانی و پایش عملکرد ادارات کل بیمه ای و مدیریت های درمان مکلف هستند هر ساله نسبت به معرفی اسامی مشمولین این دستور اداری (با ذکر مشخصات: نام، نام خانوادگی، تاریخ تولد، جنسیت، محل اشتغال، ردیف تشکیلاتی، وضعیت تاهل، وضعیت سربازی) به اداره ایمنی، بهداشت و طب کار در ستاد مرکزی و در استان ها به ادارات طب کار و بهداشت حرفه ای مدیریت های درمان اقدام نمایند.

۷-۲- برنامه ریزی و نظارت بر اجرای معاینات ادواری در ستاد مرکزی بر عهده اداره ایمنی، بهداشت و طب کار اداره کل درمان مستقیم و در ادارات کل و مدیریت های درمان بر عهده ادارات طب کار و بهداشت حرفه ای

مدیریت‌های درمان می‌باشد.

۳-۷- کارشناس بهداشت حرفه‌ای موظف است جهت شناسایی عوامل زبان آور و شرایط محیط کار کارکنان حسب مورد از واحدهای اجرایی بازدید به عمل آورد.

۴-۷- معاینه بالینی توسط پزشک معاین (پزشک متخصص طب کار و یا پزشک عمومی دوره دیده طب کار) بر اساس فرم معاینات مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دستورالعمل تکمیل فرم معاینات پزشکی شاغل (پیوست) انجام می‌گردد.

۵-۷- آزمایشات پایه کلینیکی و پاراکلینیکی در معاینات دوره ای برای کلیه افراد، شامل موارد ذیل می باشد:

PSA و آزمایش (CBC, FBS, BUN, CR , ALT, AST, ALK, TG, CHOL (LDL/HDL) -

(برای آقایان بالای ۵۰ سال)

- از سن ۴۰ سالگی انجام ECG هر دو سال یک بار الزامی است.

غربالگری کارکنان از لحاظ سرطان‌های شایع شامل سرطان پستان و دهانه رحم بر اساس راهنماها و دستورالعمل‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و برنامه های ابلاغی از سوی معاونت درمان سازمان می‌بایستی انجام گیرد.

- بینایی‌سنجی (حدت بینایی) دور و نزدیک

تبصره: سایر آزمایشات کلینیکی، پاراکلینیکی و اخذ مشاوره تخصصی در صورت نیاز، با توجه به وضعیت سلامت فرد، مواجهات شغلی و نوع کار محوله، توسط پزشک معاین تعیین می‌گردد.

۶-۷- انجام آزمایشات و اقدامات تشخیصی فوق‌الذکر در مراکز درمانی ملکی سازمان انجام گردد.

تبصره - در شهرستان‌هایی که سازمان فاقد مراکز درمانی ملکی یا امکانات لازم جهت انجام معاینات دوره‌ای باشد و به استفاده از خدمات مراکز

درمانی غیر ملکی نیاز باشد، مدیر درمان استان مکلف است اعتبار مورد نیاز جهت انجام معاینات دوره‌ای این بخش از همکاران را (به تفکیک بیمه‌ای و درمان) سالیانه برآورد نماید و حداکثر تا پایان نیمه اول هر سال به اداره کل درمان مستقیم اعلام نماید.

۷-۷- پس از پایان انجام معاینات، ادارات طب کار و بهداشت حرفه‌ای مدیریت درمان می‌بایست خلاصه نتایج آزمایشات و معاینات انجام شده را به ذی‌نفع اعلام و نسخه‌ای از آن را در پرونده پزشکی فرد ثبت و ضبط نمایند.

۷-۸- در صورتی که نتیجه معاینات ادواری انجام شده توسط پزشک معاین عدم توانایی انجام کار جهت ادامه اشتغال در شغل مورد نظر باشد **(تکمیل قسمت «ج» فرم معاینات)**، مراتب به واحد محل اشتغال فرد اعلام گردد.

تبصره ۱: واحد محل اشتغال موظف است مراتب مذکور را به انضمام کلیه مدارک و مستندات مربوطه، به اداره منابع انسانی و پایش عملکرد مدیریت درمان جهت معرفی فرد به کمیسیون پزشکی سازمان به منظور اخذ نظریه ارسال نماید.

تبصره ۲: پس از اخذ نظریه کمیسیون پزشکی سازمان، مراتب جهت تعیین تکلیف و نحوه اجرا به شورای ارتقای سلامت استان ارسال می‌گردد.

۷-۹- صرفاً در صورت نیاز به تغییر شغل دائم و عدم فراهم بودن شرایط اجرای تغییر شغل همکار در استان به دلیل نبود ردیف بلا تصدی متناسب، می‌بایستی صورتجلسه شورای ارتقای سلامت استان متضمن پیشنهادات مربوطه و سایر مدارک و مستندات از طریق مدیریت‌های درمان و یا ادارات کل (حسب مورد) به شورای مرکزی ارتقای سلامت مرکزی مستقر در اداره کل منابع انسانی ستاد مرکزی جهت تعیین تکلیف نهایی ارسال گردد.

۷-۱۰- اعضای شورای ارتقای سلامت ستاد مرکزی شامل: مدیر کل منابع انسانی (رئیس جلسه)، مدیر کل درمان مستقیم، مدیر کل تشکیلات و توسعه مدیریت، مدیر کل امور بیمه شدگان و معاون طب کار، پیشگیری و کمیسیون‌های

پزشکی اداره کل درمان مستقیم (به عنوان عضو و دبیر) خواهد بود.

۷-۱۱- جلسات شورا با حضور کلیه اعضا تشکیل و تصمیمات با رای اکثریت اتخاذ می‌گردد.

۷-۱۲- احکام اعضای شورای ارتقای سلامت ستاد مرکزی توسط مدیر عامل سازمان صادر خواهد شد.

۷-۱۳- پس از طی مراحل فوق‌الذکر و بررسی سوابق و مستندات مذکور در شورای ارتقای سلامت ستاد مرکزی و قطعیت یافتن نظریه این شورا مبنی بر ایجاد ردیف تشکیلاتی جدید برای همکار مورد نظر، مراتب به معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی جهت ایجاد ردیف متناسب منعکس تا طبق ضوابط مربوطه اقدام گردد.

۷-۱۴- با توجه به لزوم صیانت از اطلاعات پزشکی و پرونده سلامت همکاران، ترتیبی اتخاذ گردد که مستندات مربوطه با رعایت اصل محرمانگی نگهداری گردد.

این بخشنامه از تاریخ صدور، جایگزین کلیه ضوابط و بخشنامه‌های قبلی می‌شود.

مسئول حسن اجرای این بخشنامه در ستاد مرکزی، معاونین و مدیران کل و در استان‌ها مدیران کل بیمه‌ای و مدیران درمان استان می‌باشند.

